

Bryssel, 24. lokakuuta 2019
(OR. en)

13282/19

EDUC 415
SOC 687
EMPL 520

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	12792/19
Asia:	Päätelmät: "Elinikäisen oppimisen politiikkojen keskeinen rooli yhteiskuntien voimaannuttajana toteutettaessa teknologinen ja vihreä siirtymä osallistavaa ja kestäväää kasvua tukevalla tavalla" – Hyväksyminen

Koulutuskomitea on tarkastellut edellä mainittua ehdotusta neuvoston päätelmiksi, jotka on tarkoitus hyväksyä koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvostossa 8. marraskuuta 2019. Kaikki valtuuskunnat voivat nyt hyväksyä tekstin.

Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään näin ollen toimittamaan teksti neuvostolle hyväksyttäväksi ja sen jälkeen julkaistavaksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

**Ehdotus neuvoston päätelmiksi –
Elinikäisen oppimisen politiikkojen keskeinen rooli yhteiskuntien voimaannuttajana
toteutettaessa teknologinen ja vihreä siirtymä osallistavaa ja kestäväää kasvua tukevalla
tavalla**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PALAUTTAA MIELEEN näiden päätelmien liitteessä esitetyn poliittisen taustan,

OTTAA HUOMIOON seuraavaa:

1. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin¹ ensimmäisessä periaatteessa vahvistetaan, että jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja osallistavaan yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä.
2. Elinikäinen oppiminen kattaa oppimisen varhaiskasvatusvaiheesta eläkeikään, mukaan lukien virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen koko kirjon, ja sen tavoitteena on parantaa henkilökohtaisia, kansalaisuuteen liittyviä, sosiaalisia ja/tai työhön liittyviä tietoja, taitoja ja osaamista. Elinikäisessä oppimisessa jokainen yksilö on oppija, ja sen ansiosta kaikki voivat hankkia sellaista osaamista, jonka avulla he voivat osallistua aktiivisina kansalaisina osaamisyhteiskuntaan ja työmarkkinoille, mikä helpottaa Euroopan kansalaisten vapaata liikkuvuutta.
3. Nykyiset yhteiskunnalliset ja taloudelliset haasteet edellyttävät toimintatapoja, joilla oppijoita, yhteiskuntaa ja työnantajia kannustetaan, motivoidaan ja voimaannutetaan toimimaan aloitteellisemmin ja strategisemmin, jotta elinikäisestä oppimisesta tulisi todellisuutta kaikille. Eri politiikanalojen järjestelmällinen ja aktiivinen koordinointi on myös tärkeää, jotta elinikäisen oppimisen politiikat voidaan panna menestyksekkäästi täytäntöön. Työmarkkinaosapuolilla on keskeinen rooli näiden politiikkojen suunnittelussa, täytäntöönpanossa ja onnistumisessa.

¹ 13129/17.

4. On tärkeää edistää kaikkien yhtäläisiä mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen taustasta riippumatta tunnustamalla ja ottamalla huomioon aiemmin hankitut tiedot, taidot ja osaaminen. Näin edistetään jatkuvia, monenlaisia ja saumattomia siirtymiä koulutuksen eri tasojen ja muotojen välillä.
5. Elinikäisen oppimisen politiikoilla on keskeinen rooli eurooppalaisessa koulutusyhteistyössä ja Erasmus+ -ohjelmassa. Niillä on myös merkitystä kansallisten koulutus-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikkojen sekä demokraattiseen toimintaan osallistumisen kannalta.
6. Elinikäisellä oppimisella on yksilöitä, yhteiskuntia ja työelämää voimaannuttava rooli, ja se antaa niille mahdollisuuden toteuttaa teknologinen ja vihreä siirtymä ja edistää samalla sosiaalista osallisuutta.

KOROSTAA SEURAAVAA:

7. Unioni ja jäsenvaltiot ovat sitoutuneet YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja sen kestävän kehityksen tavoitteisiin.
8. Uudessa strategisessa ohjelmassa 2019–2024² vahvistetaan strategiseksi painopisteiksi vahvan ja elinvoimaisen taloudellisen perustan kehittäminen sekä ilmastoneutraalin, vihreän, oikeudenmukaisen ja sosiaalisen Euroopan rakentaminen. Siinä myös painotetaan yhteiskunnallisia arvojamme ilmentäviä ja osallisuutta edistäviä digitalisaatiopolitiikkoja. Strategisessa ohjelmassa todetaan, että on lisättävä investointeja ihmisten osaamiseen ja koulutukseen ja samalla varmistettava pitkän aikavälin kestävän ja osallistavan kasvun perusta. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari on pantava täytäntöön sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla kunkin oman toimivallan ja toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ja samalla on pantava merkille, että erityistä huomiota on kiinnitettävä eriarvoisuudesta ja koulutuseroista johtuviin sosiaalisiin kysymyksiin, riskeihin ja syrjäytymiseen.
9. Uudessa hyvinvointitalouden käsitteessä ihmiset ja heidän hyvinvointinsa pyritään asettamaan politiikan ja päätöksenteon keskiöön.

² EUCO 9/19.

PALAUTTAA MIELEEN, että

10. neuvosto totesi eurooppalaista koulutusaluetta koskevan vision toteuttamisesta antamissaan päätelmissä, että eurooppalaisen koulutusalueen tulisi perustua elinikäisen oppimisen jatkumoon, joka ulottuu varhaiskasvatuksesta kouluun ja ammatilliseen koulutukseen sekä korkeakoulutukseen ja aikuiskoulutukseen, epävirallinen ja arkioppiminen mukaan lukien.

KATSOO seuraavaa:

11. Yhteiskuntiemme meneillään oleva teknologinen muutos ja digitalisaatio muokkaavat taloudellista toimintaympäristöä, työelämää ja kansalaistoimintaa, mikä saattaa vaikuttaa merkittävästi sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja yhdenvertaisuuteen.
12. Koulutuspolitiikoilla on ratkaiseva merkitys eurooppalaisten digitalisaatiopolitiikkojen muotoilussa, jotta voidaan varmistaa Euroopan hyvinvointi ja kestävä kasvu. Investoiminen uusiin tietoihin, taitoihin ja osaamiseen on keskeisen tärkeää Euroopan kilpailukyvyyn ja tuottavuuden parantamiselle.
13. Teknologian ja erityisesti tekoälyn kehitys avaa merkittäviä mahdollisuuksia luoda uudenlaisia taloudellisia ja yhteiskunnallisia toimintoja, taitoja, työpaikkoja ja palveluja. On kehitettävä tehokkaita koulutuspolitiikkoja, -välineitä ja -toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että kaikilla on asianmukaiset tiedot, taidot ja osaaminen, jotta he voivat osallistua täysipainoisesti muuttuvaan yhteiskuntaan. Samalla on lisättävä tietoisuutta teknologian mahdollisesta väärinkäytöstä aiheutuvista eettisistä huolenaiheista ja riskeistä.
14. Teknologinen muutos lisää korkean tason taitojen ja osaamisen, mukautumiskyvyn ja uranhallintataitojen kysyntää, kun taas rutiininomaisissa ja paljon toistoa sisältävissä työtehtävissä tarvittavan alhaisen osaamistason kysyntä supistuu samanaikaisesti. Vaikutukset vaihtelevat ajallisesti, paikallisesti ja laajuudeltaan, sillä muutos koskee tiettyjä alueita ja aloja enemmän kuin toisia. Elinikäisen oppimisen ja elinikäisen ohjauksen asianmukainen tarjonta voi auttaa vähentämään korkean ja matalan osaamistason työntekijöiden välistä kuilua työmarkkinoilla.

15. Aikuisväestön uudelleen- ja täydennyskouluttautumisen kehittämisen haaste on Euroopassa valtava. Näin ollen on entistä tärkeämpää investoida perus- ja avaintaitoihin. Korkealaatuinen, osallistava koulutus (virallinen, epävirallinen ja arkioppiminen sekä työssäoppiminen) ja osaamisen kehittämiseen sovellettava laaja toimintamalli nostavat perustaitojen tasoa ja tukevat edistyneempien taitojen ja edistyneemmän osaamisen hankkimista.
16. Aikuiskoulutuksen saatavuuteen ja tarjontaan liittyvä eriarvoisuus aiheuttaa edelleen haasteita, sillä aikuisten osallistuminen oppimistoimintaan on edelleen vähäistä, ja erityisesti matalan osaamistason aikuiset tarvitsevat enemmän tukea opiskelun aloittamisessa³. Olisi pyrittävä entistä tarmokkaammin saamaan sosiaalisesti heikommassa asemassa olevat henkilöt mukaan elinikäiseen oppimiseen ja auttamaan heitä työmarkkinoille pääsyssä, sinne palaamisessa tai siellä pysymisessä sekä tukemaan heidän urakehitystään.
17. Meneillä olevat väestörakenteen muutokset sekä tarjoavat mahdollisuuksia että asettavat haasteita yksilöille ja yhteiskunnille. Alhainen syntyvyys ja korkeampi elinajanodote vaikuttavat väestörakennetta vanhentavasti monissa jäsenvaltioissa.⁴
18. Ikääntyneiden potentiaalin tunnustaminen ja heidän mahdollisuuksiensa ja yhteiskunnallisen osallistumisensa edistäminen myös myöhemmällä iällä auttavat luomaan yhteenkuuluvuutta edistäviä yhteiskuntia. Elinikäinen oppiminen on keskeinen tekijä, jotta ikääntyneet kansalaiset voivat vanheta terveinä ja osallistua aktiivisesti yhteiskunta- ja talouselämään.
19. Varhaiskasvatuksen ja peruskoulutuksen korkea laatu, osallistavuus ja saatavuus sekä epävirallisen oppimisen toiminnot ovat keskeisiä tekijöitä pyrittäessä vastaamaan väestörakenteen muutoksiin ja varmistamaan, että lapsilla ja nuorilla on tulevaisuudessa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Näin voidaan torjua koulunkäynnin varhaisen keskeyttämisen, köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskiä ja varmistaa elämän merkityksellisyys.

³ Koulutuksen seurantakatsaus 2018 (englanniksi).

⁴ Eurostat 2019: "Väestörakenne ja ikääntyminen".

20. On pikaisesti edistettävä sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaista pääsyä koulutukseen erityisesti silloin, kun on kyse sukupuolittuneista aloista ja ammateista. Naiset ovat Euroopassa aliedustettuina STEM-aloilla (luonnontieteet, teknologia, insinööritieteet ja matematiikka), erityisesti digitaalialalla, joilla heidän osuutensa vähenee edelleen. Naisten voimaannuttaminen STEM-aloilla ja erityisesti digitaalialalla on tärkeää eurooppalaisten yhteiskuntien ja talouksien kehittymisen kannalta⁵. Koulutuksen avulla voidaan kaventaa sukupuolten välistä kuilua digitaalialalla.

PAINOTTAA SEURAAVAA:

21. Elinikäisen oppimisen politiikkoja ja tarjontaa on vahvistettava voimakkaasti, jotta voidaan vastata paremmin muuttuvan yhteiskunnan haasteisiin.
22. Taitojen parantamisesta annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanon jatkaminen on tärkeä askel kohti tehokkaita elinikäisen oppimisen politiikkoja. Tätä täydentämään sekä koulutusmahdollisuuksien antamiseksi jokaiselle on kuitenkin toteutettava lisätoimia ja laajennettava politiikka- ja keinovalikoimaa.
23. On sitouduttava kehittämään edelleen kunnianhimoisesti eurooppalaista koulutusalueita, jotta Euroopasta tulisi maailman johtava oppimisyhteiskunta ja jotta edistettäisiin toimintakulttuuria, joka kannustaa, voimaannuttaa ja motivoi ihmisiä ja yhteiskuntia jatkuvaan oppimiseen ja innovoimiseen, myös kaikilla koulutuksen tasoilla ja muodoissa sekä kaikissa elämänvaiheissa.

⁵ Euroopan komissio 2018: Tutkimus naisista digitaaliajalla "Study on women in the digital age".

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA

24. laatimaan elinikäisen oppimisen politiikkoja edistäviä strategisia toimintamalleja ja tunnustamaan elinikäisen oppimisen mahdollisuudet pyrittäessä tukemaan osallistavaa ja kestävää kasvua ja sopeutumaan teknologiseen ja vihreään siirtymään, muun muassa seuraavin tavoin:
- a) kehitetään koulutusjärjestelmiä kokonaisvaltaisesti, jotta mahdollistetaan yksittäisten oppijoiden jatkuvat ja saumattomat oppimispolut ja siirtymät;
 - b) lisätään koulutuksen tasavertaisuutta kehittämällä politiikkoja, joilla pyritään edistämään kaikkien pääsyä vakiintuneille etenemisreiteille ja välttämään umpikujia koulutusjärjestelmissä;
 - c) parannetaan koulutusjärjestelmien kykyä vastata oppijoiden tarpeisiin ja reagoida työmarkkinoiden ja yhteiskunnan nopeisiin muutoksiin siten, että kiinnitetään erityistä huomiota aloihin, joihin teknologinen muutos vaikuttaa eniten ja joilla on eniten merkitystä ilmastomuutoksen kannalta, ja siihen, että ekologista jalanjälkeämme on pikaisesti pienennettävä, sekä kestävää kehitystä edistävään koulutukseen, joka kannustaa innovoimaan, parantamaan häiriönsietokykyä ja toteuttamaan muutokseen tähtääviä toimia ottaen samalla huomioon erilaiset ja muuttuvat tieto-, taito- ja osaamistarpeet;
 - d) tuetaan vaivattomia siirtymiä koulutuksen eri tasojen ja alojen välillä helpottamalla vaihtoehtoisia oppimispolkuja, tarjoamalla ohjausta, edistämällä monipuolista koulutustarjontaa ja monipuolisia oppimisympäristöjä, tukemalla uusia oppimis- ja opetusmenetelmiä koulutuksen kaikilla tasoilla ja kaikissa muodoissa sekä validoimalla mahdollisuuksien mukaan taitoja ja osaamista riippumatta siitä, missä tai miten ne on hankittu;
 - e) tutkitaan mahdollisuuksia luoda joustavia, yksilöllisiä ja oppijakeskeisiä oppimispolkuja ja heikommassa asemassa oleville ryhmille kohdennettuja toimia esimerkiksi modulaaristen ja oppimistuloksiin perustuvien toimintatapojen pohjalta, jolloin on helpompi räätälöidä koulutus yksilöllisten ja ammatillisten tarpeiden mukaisesti;

- f) korostetaan opettajien, opettajankouluttajien, koulujen johtajien, kouluttajien, opinto-ohjaajien, nuorisotyöntekijöiden ja ammatinvalinnanohjaajien osaamisen jatkuvan kehittämisen merkitystä, jotta jatkuvaa oppimista varten voidaan tarjota kaikkien saatavilla olevia taitoja ja osaamista;
- g) edistetään sellaisten tietojen vaihtoa ja saatavuutta, joiden avulla oppijat voivat hallita ja käyttää omaan oppimiseensa liittyviä tietoja ja tehdä tietoon perustuvia valintoja ja päätöksiä oppimisestaan koko elämänsä ajan, yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti;
- h) kartoitetaan tekoälyn mahdollisuuksia tukea laadukasta ja yksilöllistä koulutusta sekä tietojen, taitojen ja osaamisen kehittämistä. Näissä toimissa olisi kiinnitettävä erityistä huomiota osallisuuteen ja tasavertaisuuteen hyödyntämällä tekoälyn luotettavaa käyttöä koulutuksessa, jotta voidaan tunnistaa koulutushaasteet ja edistää oppimisprosesseja;
- i) jatketaan toimia epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista annetun neuvoston suosituksen täytäntöön panemiseksi.

KEHOTTAÄ KOMISSIOTA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN ASIANMUKAISESTI
HUOMIOON OTTAEN JA TIIVISSÄ YHTEISTYÖSSÄ JÄSENVALTIOIDEN KANSSA:

- 25. lisäämään huomattavasti aktiivisia, tehokkaita ja tulevaisuuteen suuntautuvia elinikäisen oppimisen strategioita ja politiikkoja pyrittäessä lisäämään elinikäiseen oppimiseen osallistumista koulutuksen kaikilla tasoilla ja kaikissa muodoissa;
- 26. päivittämään nykyisten elinikäisen oppimisen politiikkoja niiden tehokkuuden, laajuuden ja kohderyhmien osalta, jotta voidaan paremmin vastata yhteiskunnan ja työelämän muutoksista johtuviin oppimistarpeisiin, myös kehittämällä edelleen eurooppalaista koulutusaluetta, ottamalla elinikäinen oppiminen huomioon tulevissa koulutusyhteistyön strategisissa puitteissa ja hyödyntämällä Erasmus+ -ohjelman, Euroopan sosiaalirahastojen ja muiden asiaankuuluvien unionin välineiden tarjoamia mahdollisuuksia;

27. tukemaan aloitteita, joilla helpotetaan investointeja elinikäiseen oppimiseen, mukaan lukien yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyö;
28. sisällyttämään tekoälyn tehokkaan ja osallistavan käytön niihin aloihin, joita kehitetään edelleen digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman ja eurooppalaisen koulutusalueen puitteissa;
29. koordinoimaan tehokkaammin tietojen yhteentoimivuuden parantamiseksi meneillään olevia ja tulevia toimia esimerkiksi varmistamalla pääsyn henkilökohtaisiin koulutustietoihin, tehostamalla koulutustietojen vaihtoa oppijoiden, oppilaitosten ja työnantajien välillä ja välttämällä tässä yhteydessä päällekkäisyydet unionin tasolla, jotta voidaan hyödyntää digitalisaation mahdollisuuksia, yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti;
30. tukemaan kansallisia politiikkoja, joiden tavoitteena on parantaa koulutusjärjestelmien valmiutta reagoida työmarkkinoiden ja yhteiskunnan nopeasti muuttuviin tarpeisiin helpottamalla ja lisäämällä analyyttisten tietojen sekä tutkimus- ja ennustetietojen levittämistä ja käyttöä, mukaan lukien tutkinnon suorittaneiden seuranta, sekä osaamista koskevan tiedon hankintaa pitkän aikavälin politiikkavaikutuksen aikaan saamiseksi;
31. kannustamaan merkittävän edistysaskelen ottamista elinikäisen oppimisen kehittämisessä siten, että tutkitaan mahdollisuuksia parantaa koulutustasojen ja -alojen sekä asiaankuuluvien viranomaisten (esimerkiksi sosiaali-, terveys- ja maahanmuuttoviranomaisten) välistä yhteistyötä ja edistetään monipuolisia ja joustavia oppimismahdollisuuksia aikuisten täydennys- ja uudelleenkoulutusta varten yhteistyössä työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan, julkisten työvoimapalvelujen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa;
32. edistämään koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin välisiä synergioita, jotta vauhditetaan eurooppalaisen koulutusalueen kehittämistä, toteuttamalla erityisesti eurooppalaisten yliopistojen yhteenliittymiä, joilla on tärkeä rooli elinikäisen oppimisen edistämisessä;
33. harkitsemaan epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen validointipolitiikkojen arvioinnin ja päivittämisen yhteydessä laajemman käsitteen käyttöönottoa tietojen, taitojen ja osaamisen validointia varten, jotta voitaisiin validoida taitoja ja osaamista riippumatta siitä, miten tai missä ne on hankittu, ja tukea saumattomia siirtymiä ja yksilöllisiä oppimispolkuja rajoittamatta kuitenkaan jäsenvaltioiden toimivaltaa tällä alalla.

POLIITTINEN TAUSTA

1. Neuvoston päätöslauselma, annettu 27. kesäkuuta 2002, elinikäisestä oppimisesta⁶
2. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma politiikkojen, järjestelmien ja käytäntöjen tehostamisesta elinaikaisen ohjauksen alalla Euroopassa⁷
3. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma – Elinikäisen ohjauksen parempi sisällyttäminen elinikäisen oppimisen strategioihin⁸
4. Neuvoston päätöslauselma uudistetusta eurooppalaisesta aikuiskoulutusohjelmasta⁹
5. Neuvoston suositus, annettu 20. joulukuuta 2012, epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista¹⁰
6. Neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2015 raportti eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) täytäntöönpanosta – Eurooppalaisen koulutusyhteistyön uudet painopisteet¹¹
7. Komission tiedonanto – Uusi osaamisohjelma Euroopalle – Vahvistetaan yhdessä inhimillistä pääomaa, työllistettävyyttä ja kilpailukykyä¹²
8. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27. huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus)¹³
9. Komission tiedonanto – Eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet – Täytäntöönpanostrategia¹⁴
10. Komission tiedonanto – Eurooppalaisen identiteetin vahvistaminen koulutuksen ja kulttuurin avulla¹⁵

⁶ EUVL C 163, 9.7.2002, s. 1.

⁷ 9286/04.

⁸ EUVL C 319, 13.12.2008, s. 4.

⁹ EUVL C 372, 20.12.2011, s. 1.

¹⁰ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1.

¹¹ EUVL C 417, 15.12.2015, s. 25.

¹² COM(2016) 381.

¹³ EUVL L 119, 4.5.2016, s.1.

¹⁴ COM(2017) 134.

¹⁵ COM(2017) 673.

11. Neuvoston suositus, annettu 22. toukokuuta 2017, eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä elinikäisen oppimisen edistämiseksi ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi 23 päivänä huhtikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen kumoamisesta¹⁶
12. Neuvoston suositus, annettu 20. marraskuuta 2017, tutkinnon suorittaneiden seurannasta¹⁷
13. Komission pohdinta-asiakirja globalisaation hallinnasta¹⁸
14. Vuonna 2017 Lissabonissa pidetyn, ikääntymistä käsitelleen UNECEn neljännen ministerikokouksen julistus "A Sustainable Society for All Ages: Realizing the potential of living longer"
15. Komission tiedonanto – Nuoriso-, koulutus- ja kulttuuripolitiikan rooli vahvemman Euroopan rakentamisessa¹⁹
16. Komission tiedonanto digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmasta²⁰
17. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2018/646, annettu 18. huhtikuuta 2018, yhteisistä puitteista parempien palvelujen tarjoamiseksi taitojen ja tutkintojen alalla (Europass)²¹
18. Neuvoston suositus, annettu 22. toukokuuta 2018, elinikäisen oppimisen avaintaidoista²²
19. Neuvoston suositus, annettu 19. joulukuuta 2016, taitojen parantamisesta: uusia mahdollisuuksia aikuisille²³ ja neuvoston 22. toukokuuta 2019 antamat päätelmät suosituksen täytäntöönpanosta²⁴
20. Neuvoston päätelmät eurooppalaista koulutusalueetta koskevan vision toteuttamisesta²⁵
21. Komission tiedonanto – Tekoäly Euroopassa²⁶
22. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1807, annettu 14. marraskuuta 2018, muiden kuin henkilötietojen vapaan liikkuvuuden kehyksestä Euroopan unionissa²⁷

¹⁶ EUVL C 189, 15.6.2017, s. 15.

¹⁷ EUVL C 423, 9.12.2017, s. 1.

¹⁸ COM(2017) 240.

¹⁹ COM(2018) 268.

²⁰ COM(2018) 22.

²¹ EUVL L 112, 2.5.2018, s. 42.

²² EUVL C 189, 4.6.2018, s.1.

²³ EUVL C 484, 24.12.2016, s. 1.

²⁴ EUVL C 189, 5.6.2019, s. 23.

²⁵ EUVL C 195, 7.6.2018, s. 7.

²⁶ COM(2018) 237.

²⁷ EUVL L 303, 28.11.18, s. 59.

23. Neuvoston päätelmät – Kohti yhä kestävämpää unionia vuoteen 2030 mennessä²⁸
 24. Neuvoston 7. kesäkuuta 2019 antamat päätelmät pitkälle digitalisoidun Euroopan tulevaisuudesta vuoden 2020 jälkeen: Digitaalisen ja taloudellisen kilpailukyvyn sekä digitaalisen yhteenkuuluvuuden tehostaminen koko unionissa²⁹
 25. Neuvoston päätöslauselma Euroopan unionin nuorisostrategiasta 2019–2027³⁰
 26. *[Neuvoston päätelmät hyvinvointitaloudesta³¹]*
-

²⁸ 8286/19.

²⁹ 8807/19.

³⁰ EUVL C 189, 5.6.2019, s.1.

³¹ *[EUVL ...]*